

(Baruch)

1. De Grote Hoer. Zo heet in de bijbel Babylonië dat staat voor alles wat pervers, onrein en afgoderij is. Tot in het laatste boek van de bijbel is de wereldstad Babel Het rijk van het Kwaad, het machtscentrum van de tegenstrevers van God. Dé schurkenstaat bij uitstek.

(...)

Wie samen met de profeet Jeremia en zijn secretaris Baruch wil schamperen over Babylonië moet zich intomen. De Babyloniërs hebben trouwens eeuwenlang hartelijk gelachen met die schrijvertjes en profeetjes en rabbietjes en koninkjes die het op hun reuzen, koningen, veldheren, wonderwerken en overmacht gemunt hadden. Zelfs het woord voor al dat gedoe hadden ze zelf uitgevonden: gebabbel – naar analogie met hun toren in Babel. (...)

Onbegonnen werk tegen zo'n geschiedenis en 'staat van dienst' op te tornen. Alleen: op welke dag, in welk jaar is niet helemaal duidelijk, maar ene Abraham was vertrokken uit Ur in Chaldea, in Babylonië. En honderden jaren later de ongelooflijke voorspelling van Jesaja: dat Babylon zou worden verslagen, werd bewaarheid.

2. In de nadagen van dat Babylonische wereldrijk dat aan palliatieve zorgen toe was rond de 5de eeuw vóór Christus, worden Juda en Jeruzalem, een landje en een hoofdstadje aan de oostkant van Babylonië veroverd Het is in een tweede en definitieve golf van deportatie dat Jeremia en Baruch leven. Zij moeten na een tijd zelf ook de biezen pakken. En vluchten naar Egypte. Naar Egypte, mijn Iets. Is er een grotere vloek mogelijk. Moeten gaan schuilen in Egypte? Erger nog: vermoedelijk zijn Jeremia en Baruch daar ook gestorven.

3. Eventjes wil ik u meenemen in een korte, exegetische bocht: het grootste deel van de klaagliederen van Jeremia en van Baruchs verhaal wordt geschreven in de tweede tot eerste eeuw vóór Christus. De tijd waarin het wereldbeeld voor die strook aan de Middellandse Zee opnieuw bepaald wordt door de allesoverheersende macht van de Grieken, de erfgenamen van Alexander de Grote, de diadochen. Onder Antiochus IV was zowat de hele joodse bevolking gewonnen voor de toenmalige mondialisering/globalisering op geografisch, cultureel en politiek vlak. Zodat de joodse sporters zich een voorhuid lieten reconstrueren om in de pas opgerichte Jeruzalems atletiekschool naakt te kunnen sporten. Ondanks alle aanpassingscultuur laat de diadoch de tempel & de stad plunderen.

Het is in deze periode dat onder de meest wakkere gelovigen de apocalyptische literatuur van het OT ontstaat.

4. Baruchs boekje werd inspiratie voor gelovigen in alle tijden van onderdrukking, voor gelovigen die zich aan de rand van de geschiedenis voelen. Voor gelovigen die het in het 'Babylonia van hun dagen' moeten uithouden: Volkswagen Duitsland, Washington, verenigde emiraten, Brussel die gang van de geschiedenis schijnen te bepalen.

(...)

5.

Wat voor óns in de tussentijd? Wat in onze ballingschap, wat is sterker dan het gebabbel tegen Babylonië anno 2006?

De Ierse zangeres Sinead O'Connor heeft een wrang liedje over Babylon. Over de hoér Babylon, alle grootmacht die op het wereldtoneel en in onze hoofden de toon zet en onze levens en liefdes wil inpalmen: 'Branden zal Babylon, Er komen andere tijden.'

De Amerikaanse jezuïet en vredesactivist Daniel Berrigan heeft een ander wapen dan het vuur. Een wapen dat ons misschien beter past bij het begin van deze adventstijd. Dit gebed:

*'Het is niet waar dat wij onmenselijkheid moeten aanvaarden,
want dit is de waarheid: Ik ben gekomen opdat zij het leven zouden hebben*

*Het is niet waar dat wij moeten wachten op een begenadigde, een profeet om vrede te stichten
dit is de waarheid: Gods geest wil in ons wonen.'*